KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 13.5.2015 r.
COM(2015) 276 final

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Szwecji na 2015 r.

oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Szwecję programu konwergencji na 2015 r.

Zalecenie

ZALECENIE RADY

w sprawie krajowego programu reform Szwecji na 2015 r.

oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Szwecję programu konwergencji na 2015 r.

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2 i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych[1], w szczególności jego art. 9 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania[2], w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej[3],

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego[4],

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) W dniu 26 marca 2010 r. Rada Europejska przyjęła wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia nowej strategii na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego, zatytułowanej „Europa 2020”, opartej na ściślejszej koordynacji polityk gospodarczych. Strategia ta jest skupiona na najważniejszych obszarach wymagających podjęcia działań służących pobudzeniu europejskiego potencjału w dziedzinie trwałego wzrostu gospodarczego i konkurencyjności.

(2) W dniu 13 lipca 2010 r. na podstawie wniosków Komisji Rada przyjęła zalecenie w sprawie ogólnych wytycznych polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii

[1] Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.
[2] Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.
[3] COM(2015) 276.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(na lata 2010–2014), a w dniu 21 października 2010 r. – decyzję dotyczącą wytycznych w sprawie polityki zatrudnienia państw członkowskich. Razem stanowią one „zintegrowane wytyczne". Państwa członkowskie zostały poproszone o ich uwzględnienie w swojej krajowej polityce gospodarczej i polityce zatrudnienia.

(3) W dniu 8 lipca 2014 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie krajowego programu reform Szwecji na 2014 r. oraz wydała opinię na temat przedstawionego przez Szwecję zaktualizowanego programu konwergencji na 2014 r.

(4) W dniu 28 listopada 2014 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego[5], rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2015 r. W tym samym dniu na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania[6], w którym wskazała Szwecję jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji.

(5) W dniu 18 grudnia 2014 r. Rada Europejska zatwierdziła priorytety zakładające pobudzanie inwestycji, przyspieszenie reform strukturalnych oraz przeprowadzenie odpowiedzialnej konsolidacji budżetowej sprzyjającej wzrostowi gospodarczemu.

(6) W dniu 26 lutego 2015 r. Komisja opublikowała swoje sprawozdanie krajowe za 2015 r. dotyczące Szwecji[7]. W sprawozdaniu tym zawarto ocenę postępów Szwecji w realizacji zaleceń dla tego kraju, przyjętych w dniu 8 lipca 2014 r. Sprawozdanie krajowe zawiera również wyniki szczegółowej oceny sytuacji przeprowadzonej na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011. W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że w Szwecji występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej, które wymagają działań politycznych i monitorowania. W szczególności zadłużenie gospodarstw domowych utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie i w dalszym ciągu rośnie, co jest wynikiem wzrostu cen nieruchomości mieszkaniowych, utrzymujących się niskich stóp oprocentowania, wciąż silnych zachęt podatkowych i ograniczonej podaży mieszkań. Rozwój sytuacji makroekonomicznej związanej z zadłużeniem sektora prywatnego nadal zasługuje na uwagę.

(7) W dniu 23 kwietnia 2015 r. Szwecja przedłożyła swój krajowy program reform na 2015 r., a w dniu 24 kwietnia 2015 r. – swój program konwergencji na 2015 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je jednoczesnej ocenie.

(8) Szwecja jest obecnie objęta funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu. W programie konwergencji na 2015 r. rząd planuje, iż deficyt nominalny stopniowo poprawi się do poziomu 1,4 % PKB w 2015 r. i osiągnie równowagę w 2018 r., zaś średniookresowy cel budżetowy (deficyt strukturalny w wysokości 1 % PKB) będzie osiągnięty podczas całego okresu trwania programu. Prognozuje się, relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB osiągnie maksymalną wartość w 2015 r., równą 44,2 %, a następnie stopniowo się obniży do około 40,0 % PKB w 2018 r. Scenariusz makroekonomiczny, na którym opierają się te prognozy budżetowe, jest wykonalny. Niemniej jednak potrzebne będzie określenie środków

[5] COM(2014) 902.
[6] COM(2014) 904.
[7] SWD(2015) 46 final.

wspierających planowany deficyt docelowy, począwszy od 2016 r. Na podstawie prognozy Komisji z wiosny 2015 r. przewiduje się, że w 2015 r. saldo strukturalne będzie na poziomie średniookresowego celu budżetowego w wysokości -1 %, a w 2016 r. poprawi się do poziomu -0,9 % PKB. Opierając się na swojej ocenie programu konwergencji i uwzględniając prognozę Komisji z wiosny 2015 r., Rada jest zdania, że – zgodnie z przewidywaniami – Szwecja spełni warunki paktu stabilności i wzrostu.

(9) W Szwecji, w odróżnieniu od wielu innych państw członkowskich, ceny nieruchomości mieszkaniowych nie zostały poddane żadnym większym korektom i od połowy 2013 r. znów intensywnie rosną. Szczegółowa ocena sytuacji przeprowadzona przez Komisję sugeruje, że ceny szwedzkich nieruchomości mieszkaniowych wydają się przekraczać ich podstawową wartość. Jest to częściowo spowodowane sprzyjającymi warunkami podstawowymi, takimi jak wyższy dochód do dyspozycji, niskie stopy oprocentowania i korzystna sytuacja demograficzna. W sprawozdaniu krajowym wskazano jednak czynniki zarówno po stronie popytu, jak i podaży, które napędzają wzrost cen nieruchomości mieszkaniowych. Po stronie popytu szczególnie korzystne są zachęty do zaciągania kredytów. Dodatkowo do wzrostu cen nieruchomości mieszkaniowych przyczynia się szwedzki system podatkowy, który zapewnia jeden z najsilniejszych w Unii bodźców podatkowych sprzyjających posiadaniu nieruchomości mieszkaniowych. To z kolei napędza także wzrost zadłużenia gospodarstw domowych w Szwecji, które jest wysokie i rośnie szybciej niż w pozostałych państwach UE. Nawet jeśli poziom aktywów gospodarstw domowych ogółem jest wysoki, a dochód do dyspozycji wzrósł w ciągu ostatnich lat, to sektor gospodarstw domowych jest bardziej wrażliwy niż przedtem i zadłużenie gospodarstw domowych stanowi ryzyko dla stabilności makroekonomicznej. Skutkom preferencyjnego traktowania zadłużenia w podatku dochodowym od osób fizycznych powinno się przeciwdziałać przez stopniowe ograniczanie możliwości odliczania od podatku spłaty odsetek od kredytów hipotecznych lub przez podniesienie pobieranych okresowo podatków od majątku. Konieczne jest ponadto podjęcie starań o przyspieszenie wolnego tempa spłaty kredytów hipotecznych w celu ograniczenia wzrostu zadłużenia gospodarstw domowych.

(10) Po stronie podaży niewydolności strukturalne prowadzą do niedoboru mieszkań i przyczyniają się do wzrostu cen nieruchomości mieszkalnych. Te ograniczenia utrudniają mobilność pracowników i stwarzają problemy społeczne dla grup szczególnie wrażliwych. Podaż jest ograniczana przez nieefektywne wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych oraz strukturalne niedofinansowanie nowych projektów budowlanych. Powinno się w szczególności wzmocnić środki zachęcające gminy do aktywnego wspierania inwestycji budowlanych i zajęcia się potrzebami mieszkaniowymi grup szczególnie wrażliwych. Należy sprzyjać konkurencji w sektorze budowlanym i w tym celu zapewniać w pełni przejrzyste postępowania o udzielenie zamówienia. Procesy planowania i procedury odwoławcze są czasochłonne i złożone i powinny zostać usprawnione. Brak elastyczności na rynku wynajmu mieszkań, który nie wydaje się odgrywać wystarczającej roli w łagodzeniu presji cen mieszkań czy zaspokajaniu potrzeb związanych z mobilnością, przypisuje się przede wszystkim wysokiemu poziomowi kontroli czynszów. Te problemy powinno się rozwiązywać w drodze stopniowej reformy systemu ustalania czynszów. To powinno umożliwić większe zróżnicowanie poziomów czynszów – co mogłoby doprowadzić do bardziej efektywnego wykorzystania istniejących zasobów

mieszkaniowych – oraz większą swobodę zawierania umów między indywidualnymi najemcami a właścicielami.

(11) Rząd podejmuje działania w celu poprawy wyników nauczania, które pogorszyły się wyraźnie w ostatniej dekadzie, co przyczyniło się do stosunkowo wysokiego poziomu bezrobocia osób młodych. Rząd wprowadza też środki ułatwiające przechodzenie od edukacji do zatrudnienia oraz usprawniające integrację zawodową osób młodych o niskich kwalifikacjach i osób ze środowisk migracyjnych. Postępy w tym obszarze będą musiały być monitorowane.

(12) W ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Szwecji, którą opublikowała w sprawozdaniu krajowym na 2015 r. Komisja oceniła również program konwergencji i krajowy program reform, a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Szwecji w poprzednich latach. Wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki budżetowej i społeczno-gospodarczej w Szwecji, ale także ich zgodność z przepisami i wytycznymi UE, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej przez wnoszenie na szczeblu UE wkładu w przyszłe decyzje krajowe. Zalecenia w ramach europejskiego semestru znajdują odzwierciedlenie w zaleceniu 1 poniżej.

(13) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała program konwergencji Szwecji i jest zdania[8], że Szwecja spełnia warunki paktu stabilności i wzrostu.

(14) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i powyższej oceny Rada przeanalizowała krajowy program reform i program konwergencji. Jej zalecenia na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniu 1 poniżej,

ZALECA Szwecji podjęcie w latach 2015 i 2016 działań mających na celu:

1. Zaradzenie wzrostowi zadłużenia gospodarstw domowych przez dostosowanie bodźców podatkowych, w szczególności stopniowe ograniczanie możliwości odliczania od podatku spłaty odsetek od kredytów hipotecznych lub podniesienie pobieranych okresowo podatków od majątku, a także przez przyspieszenie tempa spłaty kredytów hipotecznych. Aby złagodzić strukturalny niedobór mieszkań, wspieranie konkurencji w sektorze budowlanym, usprawnienie procedur planowania i procedur odwoławczych w dziedzinie budownictwa oraz zmianę systemu ustalania czynszów w celu dopuszczenia bardziej zorientowanych na rynek poziomów czynszów.

Sporządzono w Brukseli dnia […] r.

W imieniu Rady
Przewodniczący

[8] Na mocy art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 1466/97.